Projekt rozvoja Fondu na podporu kultúry národnostných menšín

(Kult Minor)

Uchádzač: Mgr. Ján Štovka MQEP

Dátum: 7.7.2025

Vízia

Fond na podporu kultúry národnostných menšín má potenciál byť modernou, efektívnou a dôveryhodnou verejnou inštitúciou, ktorá plní zásadnú úlohu v uchovávaní a rozvoji kultúrnej identity národnostných menšín na Slovensku. Mojou víziou je riadiť Fond, ktorý bude fungovať transparentne, rýchlo a s dôrazom na konkrétne potreby menšinových komunít – od najmenších združení až po etablované inštitúcie.

Fond Kult Minor je kľúčovým nástrojom na podporu kultúrneho života národnostných menšín na Slovensku. Jeho potenciál však môže byť naplno využitý iba vtedy, ak bude jeho činnosť efektívne riadená, odborne kontrolovaná a otvorená voči potrebám komunít, ktorým slúži. Fond na podporu kultúry národnostných menšín (ďalej „Fond“) existuje na základe zákona s cieľom podporovať a zachovať kultúrnu rozmanitosť Slovenska. Tento projekt nadväzuje na legalitu definovanú zákonom č. 243/2017 Z.z. a definuje Fond ako komplexnú inštitúciu:

- **Transparentnú organizáciu** — Finančný fond s jasne danými postupmi.
- **Dynamického partnera** — Garant rovnakého a pružného prístupu pri riešení potrieb rozvoja všetkých menšín.
- **Proaktívnu platformu** — Iniciátor projektov, vzdelávania a komunita tvorby

Fond by mal stáť na pilieroch:

- **Regionálna integrita** – podpora aktivity v malých obciach a mestách.
- **Tematická rôznorodosť** – od folklóru a tradičných akcií až po digitálne kultúrne aktivity.
- **Komunitná kooperácia** – umožniť partnerstvá medzi organizáciami, školami, regionálnou samosprávou, podpora cez grantové projekty.

Cieľom tohto projektu je navrhnúť **udržateľnú, odbornú a participatívnu stratégiu rozvoja Fondu na podporu kultúry národnostných menšín**, ktorá zabezpečí, aby fond dôsledne a dôveryhodne napĺňal svoje zákonné aj spoločenské poslanie. Nejde len o zefektívnenie grantového mechanizmu, ale o **transformáciu fondu na moderný nástroj kultúrnej politiky štátu**, ktorý bude skutočne slúžiť tým, ktorých má chrániť – komunitám národnostných menšín.

Táto vízia vychádza zo základného predpokladu, že kultúrna identita menšín nie je okrajovou témou, ale **kľúčovým prvkom demokratickej spoločnosti**, ktorá si ctí rôznorodosť a zároveň podporuje súdržnosť. Fond má byť aktívnym nástrojom štátu pri zachovávaní tejto rovnováhy – medzi slobodou a zodpovednosťou, medzi kultúrnou tradíciou a súčasnou tvorbou, medzi ochranou zraniteľných skupín a podporou ich vlastného rozvoja.

V tomto duchu projekt ponúka víziu fondu ako **odborne ukotvenej, efektívnej, otvorenej a komunitne orientovanej verejnoprávnej inštitúcie**, ktorá:

- reaguje na skutočné potreby kultúrneho života menšín,
- vytvára priaznivé a predvídateľné prostredie pre ich rozvoj,
- garantuje rovnosť prístupu pre všetky menšinové skupiny, bez ohľadu na ich veľkosť, regionálne zastúpenie alebo aktuálnu politickú váhu.

Fond má potenciál byť **kultúrnym partnerom – nie iba administrátorom dotácií**. Musí byť schopný prepájať komunitnú prax s odbornou reflexiou, vytvárať platformy pre dialóg, generovať poznanie o menšinách a ich kultúrnych prejavoch, a najmä – zabezpečovať, aby podpora, ktorú poskytuje, bola vnímaná ako dôveryhodná, spravodlivá a zmysluplná.

Zároveň by fond mal byť nositeľom **dôstojnosti a uznania**, pretože v prostredí, kde sa menšiny cítia rešpektované a kultúrne podporované, vzniká pevnejšia spoločenská súdržnosť a skutočný priestor pre spolužitie.

Tento projekt preto neprináša len návrhy na organizačné zmeny, ale predkladá **celostný prístup** – taký, ktorý rešpektuje právny rámec, odbornú náročnosť aj ľudský rozmer. Fond Kult Minor sa má stať inštitúciou 21. storočia – transparentnou, pružnou, odborne ukotvenou a predovšetkým blízkou tým, ktorým slúži.

Ciele rozvoja fondu

- Zefektívniť proces prideľovania dotácií
- Skrátiť lehoty medzi podaním žiadosti a vyplatením finančných prostriedkov
- Zvýšiť dostupnosť a poradenstvo pre žiadateľov
- Posilniť odborné a etické štandardy hodnotenia projektov
- Zabezpečiť vyváženú podporu všetkých menšín a regiónov
- Zvýšiť transparentnosť, monitoring a spätnú väzbu
- Posilnenie strategického riadenia a dlhodobého plánovania

1. Zefektívnenie administratívnych procesov

Administratíva by nemala byť bariérou, ale nástrojom, ktorý pomáha spravodlivo a transparentne prideľovať verejné prostriedky. V prostredí, kde fond podporuje širokú škálu žiadateľov – od profesionálnych inštitúcií až po malé komunitné združenia – je mimoriadne dôležité, aby boli administratívne procesy **prehľadné, primerané a digitálne podporené**.

Efektívna digitálna platforma

- Vytvorenie moderného online systému, ktorý umožní:
    - **podávanie žiadostí elektronicky**,
    - **sledovanie stavu žiadosti v reálnom čase**,
    - **automatické notifikácie** pri zmene stavu žiadosti, výzvach na doplnenie alebo zverejnení výsledkov.
- Platforma by mala byť **užívateľsky intuitívna, viacjazyčná a technicky prístupná aj pre menej skúsených používateľov**.

Zrozumiteľné a štandardizované formuláre

- Vypracovanie jednotných formulárov, ktoré budú:
  - logicky štruktúrované podľa typu projektu,
  - doplnené o **jasné inštrukcie, metodické poznámky a vzorové príklady**,
  - s kontrolnými prvkami, ktoré upozornia na chýbajúce alebo neplatné údaje.
- Vznik tzv. **„projektovej knižnice"** s príkladmi dobrej praxe a najčastejšími chybami.

Odbúranie administratívnej záťaže pri opakovaných a overených žiadateľoch

- Pre žiadateľov, ktorí **opakovane čerpali podporu bez pochybení**, bude zavedený tzv. **zjednodušený režim**:
  - menej povinných príloh,
  - dôraz na inováciu a dopad projektu, nie na formálne náležitosti,
  - možnosť predvyplnenia údajov z minulých projektov.
- Tento režim podporí **kontinuitu a kvalitu overených iniciatív**, bez toho, aby znižoval nároky na transparentnosť.

Interná analytika a procesná kontrola

- Zavedenie **interného monitoringu priebehu žiadostí**: časové sledovanie jednotlivých krokov od podania po rozhodnutie.
- Získané dáta budú slúžiť na:
  - **identifikáciu úzkych miest** (napr. opakujúce sa prieťahy),
  - **vyhodnocovanie výkonnosti pracovníkov** a efektivity procesov,
  - nastavenie realistických a verejne komunikovaných termínov.

Spätná väzba od žiadateľov

- Po ukončení každého projektu bude žiadateľ vyzvaný na vyplnenie **krátkeho dotazníka spätnej väzby**.
- Cieľom bude získať informácie o:

    - zrozumiteľnosti formulárov a výziev,
    - dostupnosti poradenstva,
    - priebehu hodnotenia a komunikácii so zamestnancami fondu.
- Táto spätná väzba sa stane **dôležitým nástrojom pri priebežnom zlepšovaní systému**.

Zefektívnenie poskytovaných služieb Fondu dovnútra a navonok aj prostredníctvom umelej inteligencie

2. Skrátenie lehôt medzi podaním a vyplatením dotácií

Jedným z najčastejších problémov, na ktoré poukazujú žiadatelia Fondu na podporu kultúry národnostných menšín, je **neúnosne dlhý časový odstup medzi podaním žiadosti, rozhodnutím o pridelení podpory a samotným vyplatením finančných prostriedkov**. V niektorých prípadoch môže tento proces trvať aj viac než pol roka, čo významne znižuje realizovateľnosť projektov, znižuje dôveru v systém a oslabuje kontinuitu kultúrneho života v komunitách.

Optimalizácia procesného riadenia

- Fond potrebuje zaviesť **precízne nastavený harmonogram**, ktorý jasne definuje termíny jednotlivých fáz procesu: vyhlásenie výzvy, uzávierka, hodnotenie, rozhodnutie, podpis zmluvy, výplata.
- Každý krok bude mať prideleného zodpovedného pracovníka a stanovenú lehotu, čím sa zvýši **transparentnosť a zodpovednosť** v rámci vnútornej organizácie fondu.
- Digitalizované procesy umožnia **automatické pripomienky, schvaľovanie a archiváciu**, čím sa odstráni zbytočné preposielanie dokumentov a prieťahy.

Zavedenie zrýchleného režimu pre malé projekty

- Projekty do výšky napr. **5 000 €** by mali byť hodnotené v **zrýchlenom režime** – ideálne do 20 pracovných dní od uzávierky výzvy.
- Zjednodušené podávanie a hodnotenie s menším objemom požadovanej dokumentácie umožní žiadateľom zrealizovať krátkodobé podujatia či cykly aktivít v reálnom čase.
- Takýto režim je vhodný pre menšie OZ, školy, miestne kultúrne centrá a nové iniciatívy.

Výplata do 30 dní od podpisu zmluvy

- Zmluvy budú pripravované automatizovane a **podpisované elektronicky cez portál slovensko.sk**.
- Fond sa zaviaže, že od momentu podpisu zmluvy zabezpečí **vyplatenie dotácie do 30 kalendárnych dní** – čím sa výrazne zvýši predvídateľnosť a schopnosť žiadateľa realizovať svoj projekt načas.
- Tento princíp možno rozšíriť na všetky úspešné projekty, nielen malé.

Možnosť priebežného podávania žiadostí (tzv. „otvorená výzva")

- Pre vybrané oblasti podpory (napr. kultúrna mobilita, neplánované komunitné aktivity, technické potreby), fond môže zaviesť tzv. **„otvorenú výzvu"**, kde bude možné podávať žiadosti priebežne počas celého roka.
- Hodnotenie bude prebiehať v cykloch (napr. mesačne) a výplata prebehne automatizovane po schválení.
- Tento nástroj zvýši **flexibilitu fondu** a jeho schopnosť reagovať na aktuálne potreby v teréne.

Opravné lehoty a procesná podpora pri technických chybách

- V prípade formálnych nedostatkov, technických chýb alebo neúplných príloh bude žiadateľ **vyzvaný na opravu v stanovenej lehote (napr. 5 pracovných dní)**.
- Takéto riešenie zabráni tomu, aby boli kvalitné projekty vylúčené len kvôli drobným alebo administratívnym chybám, a zároveň zachová dôstojnosť a dôveru žiadateľa v systém.

3. Posilnenie poradenstva a prístupnosti

Úspešné fungovanie verejného fondu si vyžaduje nielen efektívnu administráciu, ale aj **aktívne, dostupné a zrozumiteľné poradenstvo**. Fond Kult Minor musí byť nápomocný žiadateľom v každej fáze – od orientácie vo výzvach, cez prípravu projektov, až po ich realizáciu a vyúčtovanie. Práve **kvalitná podpora a poradenstvo sú rozhodujúcim faktorom pre spravodlivý prístup k verejným financiám**, najmä pre menšie a menej etablované subjekty z regionálneho prostredia.

Zriadenie regionálnych kontaktných bodov

- Zavedenie **regionálneho konzultačného centra** v spolupráci s miestnymi kultúrnymi centrami, samosprávami či nezávislými expertmi.
- Cieľom je znížiť bariéry prístupu najmä pre mimobratislavské, menšinové a komunitné iniciatívy, ktoré často nemajú personálnu ani technickú kapacitu sledovať grantové výzvy či vypracovať žiadosť bez pomoci.
- Tieto body by slúžili aj ako **„ambasádori fondu**" – prinášali spätnú väzbu, prepájali žiadateľov a podporovali regionálne partnerstvá.

Online školenia, webináre a workshopy

- Fond bude pravidelne organizovať **bezplatné vzdelávacie aktivity** zamerané na:
  - orientáciu vo výzvach a podprogramoch,
  - správne vyplnenie žiadostí a rozpočtov,
  - vyúčtovanie a publicitu projektov,
  - základné princípy inklúzie a menšinového práva.
- Obsah bude dostupný aj **asynchrónne (videá, podcasty, prezentácie)**, čím sa zvýši dostupnosť pre žiadateľov z rôznych regiónov a jazykových prostredí.

Interný poradenský tím

- V rámci fondu bude vyčlenený **stály odborný tím**, ktorý bude poskytovať individuálne konzultácie, či už osobne, telefonicky alebo online.
- Tento tím sa bude špecializovať najmä na **začiatočníkov, komunitné iniciatívy, školy, malé OZ a samosprávy**, ktoré často nemajú skúsenosti s projektovým manažmentom.
- Cieľom je nielen zvýšiť počet kvalitných žiadostí, ale aj **znížiť mieru chýb a neúspešnosti pri hodnotení**.

Vzdelávanie zamestnancov fondu

- Systematické školenia pracovníkov fondu v oblastiach:
  - **projektového a dotačného manažmentu**,
  - **kultúrnej diverzity a práv menšín**,
  - **legislatívy a etiky vo verejnej správe**,
  - **práce s klientom a digitálnych nástrojov**.

- Vzdelávanie posilní **empatiu, odbornosť a profesionalitu** pri komunikácii s rôznorodou cieľovou skupinou.

Stáže a výmena know-how

- Podpora **stáží, študijných ciest a výmeny skúseností** zamestnancov fondu v podobných organizáciách v zahraničí (napr. Maďarsko, Česko, Nemecko, Rakúsko).
- Inšpirácia príkladmi dobrej praxe a adaptácia funkčných modelov do slovenského prostredia.

Budovanie internej kultúry služby verejnosti

- Fond bude dôsledne budovať **vnútornú kultúru orientovanú na verejný záujem, empatiu a odbornosť**.
- Zamestnanci by mali byť nielen „správcovia prostriedkov“, ale aj **partneri a sprievodcovia žiadateľov**, ktorí rozumejú kultúrnemu, jazykovému a spoločenskému kontextu, v ktorom žiadatelia pôsobia.

Bonifikácia žiadateľov

- Zavedenie **bonusového hodnotenia** pre žiadateľov, ktorí absolvovali školenia fondu, využili poradenské služby alebo preukázali snahu o odborný rast.
- Takéto opatrenie bude motivovať žiadateľov k vzdelávaniu a prispeje k **vyššej kvalite predkladaných projektov**.

4. Odbornosť a integrita hodnotenia

Kvalita rozhodovania o podpore projektov je jedným z kľúčových pilierov dôveryhodnosti a legitimity verejného fondu. Aby Fond Kult Minor mohol plniť svoje poslanie v prostredí kultúrnej diverzity, musí byť schopný garantovať, že proces hodnotenia žiadostí je **odborný, nezávislý, transparentný a spravodlivý** – bez ohľadu na pôvod, veľkosť či vplyv žiadateľa.

Transparentnosť a zrozumiteľnosť hodnotenia

- Všetky **kritériá hodnotenia žiadostí** budú verejne dostupné, jasne vysvetlené a komunikované vopred, už pri zverejnení výzvy.

- Odborné hodnotenia a posudky budú – pri zachovaní anonymity hodnotiteľa – **dostupné žiadateľovi po ukončení výzvy**, čím sa zvýši dôveryhodnosť a zníži miera subjektívneho pocitu nespravodlivosti.

- Zároveň bude umožnená **formálna spätná väzba alebo podnet k posudku**, ak žiadateľ identifikuje vecnú nezrovnalosť.

Odborné a pluralitné komisie

- Členovia odborných komisií budú vyberaní na základe **odborného profilu, preukázateľnej znalosti menšinového prostredia a regionálneho zastúpenia**.

- Komisie budú **pravidelne obmieňané** (napr. po 2 cykloch) tak, aby sa zabezpečila nezávislosť a cirkulácia skúseností.

- Dôraz sa bude klásť na **pluralitu odborností** (napr. etnológia, kultúrny manažment, jazykoveda, komunitná prax) a **kultúrnu príslušnosť členov**, tam kde je to relevantné.

Etický kódex hodnotiteľa a systém hodnotenia kvality

- Každý člen komisie bude viazaný **Etickým kódexom**, ktorý upravuje pravidlá nestrannosti, konfliktu záujmov, mlčanlivosti a zdržanlivosti pri komentovaní projektov mimo oficiálneho rámca.

- Zavedenie **systému hodnotenia výkonnosti komisií** na základe:

    - kvality posudkov (vecnosť, argumentácia, odporúčania),

    - dodržiavania termínov,

    - spätnej väzby od žiadateľov a zamestnancov fondu.

Odborný rast a spolupráca

- Komisie aj interní zamestnanci fondu budú systematicky vzdelávaní v oblastiach:

    - práva a verejného obstarávania,

    - projektového a finančného manažmentu,

    - kultúrnej diverzity a menšinovej reality v praxi.

- Fond bude nadväzovať **partnerstvá s akademickými a odbornými inštitúciami doma aj v zahraničí**, čím sa vytvorí priestor pre výmenu know-how a aktualizáciu hodnotiacich metodík.

Budovanie vnútornej kultúry kvality

- Hodnotenie nemá byť technokratickým aktom, ale **odborným, kultivovaným a verejnoprospešným rozhodnutím**.
- Fond bude cielene budovať **internú kultúru založenú na dôvere, odbornej kompetencii, službe verejnosti a otvorenej komunikácii** – medzi komisiami, zamestnancami a žiadateľmi.
- Vznikne tým prostredie, v ktorom sa rozhodovanie o verejných prostriedkoch stane **príkladom dobrej správy vecí verejných**.

5. Rovnováha medzi menšinami a regiónmi

Jedným zo základných princípov verejného fondu je **spravodlivosť a rovnosť prístupu** – nielen formálna, ale aj **reálna a dosiahnuteľná**. V praxi to znamená, že fond nesmie podporovať len najhlasnejšie, najviditeľnejšie alebo najorganizovanejšie subjekty. Jeho úlohou je aj **identifikovať a podporovať komunity, ktoré sú historicky, geograficky alebo systémovo znevýhodnené**.

Analýza etnickej a regionálnej distribúcie podpory

- Zavedenie pravidelného **monitoringu rozdelenia prostriedkov podľa menšín a regiónov** (napr. podľa krajov, veľkosti obce, typu žiadateľa).
- Analýza trendov bude slúžiť ako nástroj pre strategické rozhodovanie – kde fond podporuje primerane a kde naopak dochádza k **dlhodobému poddimenzovaniu**.
- Výsledky budú verejne dostupné v rámci výročnej správy fondu.

Zohľadnenie potrieb ohrozených a málo viditeľných kultúrnych foriem

- Kultúrne prejavy ako menšinové dialekty, tradičné remeslá, spevy, tance či rituály, ktoré **nezodpovedajú modernému formátu projektového myslenia**, majú byť aktívne vyhľadávané a podporované.
- Fond bude vytvárať **špeciálne výzvy alebo podprogramy zamerané na uchovávanie, revitalizáciu a dokumentáciu týchto foriem**.

Afirmatívne prístupy pre dlhodobo znevýhodnené skupiny

- V prípade menšín, ktoré opakovane nedosahujú primeraný podiel na fonde (napr. z dôvodu nízkej kapacity alebo slabšej organizovanosti), fond môže uplatniť **afirmatívne opatrenia**:
    - nižšia náročnosť na spolufinancovanie,
    - bonusové hodnotenie v rámci výberového procesu,
    - osobitné konzultácie a mentoring.

Rovnomernosť podpory v regiónoch

- Fond bude sledovať aj **geografickú distribúciu podpory**, aby nedochádzalo k dominancii veľkých miest alebo centier.
- Projekty z malých obcí, pohraničných oblastí alebo periférnych regiónov budú mať **rovnocennú šancu na úspech**, vrátane dostupnosti poradenstva a primeraných požiadaviek na realizáciu.

Podpora výskumu, dokumentácie a pamäte

- Rovnováha sa nevzťahuje len na aktuálne podujatia, ale aj na **dlhodobé kultúrne poznanie**.
- Fond bude podporovať aj **výskumné a dokumentačné projekty** zamerané na jazyk, dejiny, migrácie, osobnosti, rituály a pamäťové inštitúcie menšín – s dôrazom na tých, ktorí sa z verejného priestoru vytrácajú.

Medzinárodná výmena a reprezentácia menšín

- Rovnováha má aj **medzinárodný rozmer** – menšiny majú právo byť reprezentované aj za hranicami Slovenska.
- Fond bude aktívne podporovať **partnerské projekty, mobility, výmenné pobyty, umelecké rezidencie, konferencie a festivaly**, ktoré pomáhajú menšinám prepájať sa, učiť sa a prezentovať svoju tvorbu na európskej úrovni.
- V niektorých prípadoch sa pokúsiť o spoluprácu medzi minoritou na Slovensku a majoritným národom v inej krajine (Maďarsko, Nemecko, Česko a iné).

6. Monitoring, spätná väzba a dlhodobý rozvoj

Pre skutočne účinné a zmysluplné fungovanie fondu nestačí len prideľovať finančné prostriedky a vyžadovať formálne vyúčtovanie. Úloha verejnoprávnej inštitúcie s poslaním podporovať kultúrnu identitu menšín zahŕňa aj **zodpovedné sledovanie, ako a s akým dopadom boli prostriedky využité** – nielen z hľadiska účtovného, ale najmä z hľadiska kultúrneho, komunitného a spoločenského vplyvu.

Vytvorenie systému hodnotenia dopadu projektov

- Každý podporený projekt bude po jeho ukončení podrobený **viacvrstvovému hodnoteniu**:
    - formálnemu (či bol dodržaný účel a zmluva),
    - odbornému (či projekt prispel k rozvoju kultúry menšiny),
    - komunitnému (ako ho vnímajú cieľové skupiny a verejnosť).
- Fond zavedením tohto systému získa **cenné dáta a spätnú väzbu**, ktorá pomôže pri nastavovaní budúcich výziev.

Pravidelné spätnoväzbové fóra a okrúhle stoly

- Zavedenie **kultúrnych fór menšín** a tematických okrúhlych stolov, ktoré sa budú konať raz ročne alebo po ukončení cyklu výziev.
- Cieľom je vytvoriť **priestor pre obojsmernú výmenu názorov**: žiadatelia, odborníci aj zamestnanci fondu budú diskutovať o silných a slabých stránkach procesov aj podpory.
- Takéto fóra posilnia **dôveru a participáciu**, znížia informačnú asymetriu a umožnia fondu pružnejšie reagovať na potreby terénu.

Zrozumiteľná výročná správa

- Výročná správa fondu nebude len formálnym dokumentom, ale **nástrojom transparentnosti a komunikácie**.
- Mala by obsahovať:
    - súhrn podporených projektov,
    - základné štatistiky o žiadateľoch a podpore (napr. podľa regiónov, menšín, typov aktivít),

    - **príklady dobrej praxe**, ktoré inšpirujú iné organizácie a motivujú k predkladaniu žiadostí.

- Dokument bude sprístupnený aj v zjednodušenej grafickej forme (napr. infografiky, mapy, príbehy).

- **Dlhodobé sledovanie úspešnosti projektov**

- Fond bude vytvárať databázu projektov, ktoré majú **dlhodobý dopad – vznik inštitúcie, festivalu, výskumu, média či publikácie**.

- Vybrané projekty budú sledované dlhodobo a môžu sa stať „vlajkovými príkladmi“ politiky štátu v oblasti menšinovej kultúry.

- Zavedenie **ukazovateľov dopadu (KPI)**: návštevnosť, dosah, komunitná odozva, mediálna viditeľnosť, udržateľnosť.

Zavedenie cyklu zlepšovania kvality

- Kombináciou monitoringu, spätnej väzby a výskumných výstupov vznikne **samoobnovujúci sa systém reflexie a inovácie**, ktorý bude každoročne vyhodnocovať fungovanie fondu.

- Tento prístup zabezpečí, že fond nezostane len statickým „prerozdeľovačom prostriedkov“, ale bude sa **vyvíjať spolu s komunitami, ktorým slúži**.

7. Posilnenie strategického riadenia a dlhodobého plánovania

Jedným z kľúčových predpokladov úspešného a dôveryhodného fungovania Fondu na podporu kultúry národnostných menšín je **schopnosť myslieť v dlhodobých horizontoch** a konať systematicky. Strategické riadenie nie je len o rozdeľovaní financií z roka na rok – ide o schopnosť vytvárať **stabilné kultúrne prostredie** pre menšiny, reagovať na meniace sa spoločenské potreby a formovať rozvoj kultúry ako verejného záujmu.

Tvorba viacročnej stratégie rozvoja fondu

- Zavedenie **strednodobej stratégie na obdobie 3–5 rokov**, ktorá bude vytvárať rámec pre výzvy, prioritné oblasti a plánovanie rozpočtu.

- Táto stratégia by mala byť **konzultovaná so zástupcami menšín, odborníkmi, partnermi a verejnosťou**, aby odrážala ich potreby a skúsenosti.

- Zverejňovanie aktualizácií a hodnotení stratégie posilní transparentnosť a dôveru vo fond.

Zavedenie predvídateľného a plánovaného systému výziev

- Každoročné výzvy by mali byť **časovo harmonizované, tematicky ukotvené a zverejňované s dostatočným predstihom**.

- Zverejnenie **kalendára výziev na začiatku každého roka** umožní žiadateľom kvalitnejšiu prípravu projektov a strategické rozhodovanie v rámci ich vlastnej činnosti.

- V prípade viacročných projektov by mal fond umožniť **dlhšie obdobie realizácie a stabilitu financovania**, ktorá prehĺbi dopad podporených aktivít.

Vytváranie programových línií

- Fond môže zaviesť tzv. **programové línie alebo tematické priority** (napr. kultúrna pamäť, interkultúrny dialóg, digitalizácia, mládež menšín), ktoré budú kontinuálne podporované a vyhodnocované.

- Tieto línie by boli konzultované s odbornou aj komunitnou verejnosťou, čím by vznikol **živý a dynamický systém menšinovej kultúrnej podpory**.

Prepojenie stratégie fondu so štátnou kultúrnou a menšinovou politikou

- Fond má byť **aktívnym hráčom v oblasti kultúrnej politiky** a jeho stratégia by mala byť prepojená s dokumentmi ako je Koncepcia menšinovej politiky, kultúrne stratégie a národné akčné plány.

- Účasť zástupcov fondu v poradných orgánoch, pracovných skupinách či medzirezortných platformách posilní jeho hlas v tvorbe verejných politík.

Vyhodnocovanie dlhodobých dopadov

- Okrem hodnotenia jednotlivých projektov je dôležité sledovať aj **dlhodobý dopad podpory** – na stav jazykov menšín, úroveň kultúrnej identity, komunitnú angažovanosť či medzigeneračný prenos tradícií.

- Fond by mal **financovať aj analytické a výskumné aktivity**, ktoré prinesú dáta a poznanie nevyhnutné pre kvalifikované rozhodovanie.

- Fond by sa mal usilovať o monitoring národnostného vysielania STVR a hľadať s vedením STVR spoločné prieniky cieľov týchto inštitúcií v oblasti rozvoja národnostných menšín na Slovensku.

Záver

Kult Minor má nesmierny význam nielen pre menšiny, ale aj pre spoločenskú stabilitu, rešpekt a kultúrnu rozmanitosť Slovenska. Mojou ambíciou ako riaditeľa fondu je posilniť jeho dôveryhodnosť a účinnosť tak, aby každé euro znamenalo skutočný prínos pre živú kultúru menšín. Tento projekt predstavuje víziu moderného, transparentného a efektívneho fondu, ktorý nielen prideľuje dotácie, ale aktívne formuje kultúrnu politiku Slovenska smerom k rešpektu, rovnosti a zachovaniu kultúrnej rozmanitosti. Fond sa má stať oporou menšinových komunít, ich dôveryhodným partnerom a strategickým nástrojom na rozvoj identity a spolužitia. Navrhovaný projekt kladie dôraz na profesionalizáciu, efektivitu, odborný rast, rovnosť príležitostí a zapojenie samotných komunít do správy verejných prostriedkov. Fond má potenciál stať sa nielen administrátorom grantov či odborným garantom kvalitatívnej úrovne podporovaných projektov, ale aj **stabilným pilierom kultúrnej diverzity Slovenska**.

Verím, že fond môže byť mostom medzi štátom a komunitami – mostom, ktorý stojí na hodnotách rovnosti, rešpektu a profesionality.